

Boldog időskort!

Nyugdíjasnak lenni életforma, társadalmi és családi szerep, egyúttal az emberi élet új szakasza a maga összetettségével és bonyolultságával. A nyugdíjaslétre hatnak a korábbi életszakaszokban is meglévő különbségek, a nyugdíjasok nem tekinthetők semmilyen tekintetben egységes társadalmi csoportnak. Ezért élethelyzetük vizsgálata és jobbá tétele több szakpolitika együttes megközelítését kívánja. A nyugdíjpolitikán kívül a sokrétű idősgondozás teendőit a szociálpolitikai, egészségügyi ellátásuk speciális feladatait az egészségpolitikai programjaink tartalmazzák. A Magyar Szocialista Párt javaslatainak kialakításakor fontosnak tekintette, hogy a társadalmi igényekre érdemi választ adjon, támaszkodva a nyugdíjas szervezetek és a szakszervezetek javaslataira, illetve a társadalomkutatás eredményeire.

Nyugdíjasok a hátsó sorban

A Fidesz-KDNP-kormány 2010 után durván beavatkozott a nyugdíjrendszerbe, intézkedései a nyugdíjasok nagy többsége számára hátrányosak voltak. A kormány sokakat kiszorított a nyugdíjrendszerből, cinikus és hazug ígéretekkel megszüntette a kötelező magánnyugdíjpénztárakat, és felélte az ott keletkezett megtakarításokat. Az utóbbi 10 évben a kormány intézkedései a nyugdíjrendszer alapjait kezdték ki, és egyúttal jelentős mértékű bizalmatlanságot váltottak ki az állami nyugdíjrendszer jövőjét illetően. Egyik első lépésük volt a korhatár alatti nyugdíjak, a rokkantsági nyugdíjak megszüntetése, s így a rokkantak anyagi ellehetetlenítése, ezt követte a nyugdíjjárulék plafon eltörlése, majd az éves nyugdíjemelésnél a vegyes indexálás kiiktatása, a járulékok adóvá alakítása és az önálló nyugdíjbiztosítási alap megszüntetése, az igazgatási rendszer szétzilálása.

Meredeken csökkent a nyugdíjakra fordított összeg aránya, míg 2010-ben a nyugdíjakra fordított kiadások a KSH adatai szerint a GDP 11,2%-át tették ki, addig 2019-ben már csak 8,3%-át. A nyugdíjak fedezetére szolgáló nyugdíjalap munkáltatói járulékkulcsának folyamatos csökkentésével egyre bizonytalanabbá és áttekinthetlenebbé tették a nyugdíjak finanszírozásának fedezetét. A nyugdíjak a csupán az inflációt követő indexálás miatt lemaradtak a nettó bérek növekedésétől. Az összes nyugdíj és nyugdíjszerű

ellátás az átlagos nettó keresethez viszonyított aránya, a relatív nyugdíjszínvonal 2015-ös 67%-ról 2020-ra 50%-ra zuhant. Ezen belül a saját jogú (vagyis az öregségi és a „Nők40”) nyugdíj és az átlagos nettó kereset aránya 2015-es 75%-ról 2020-ra 55%-ra esett. Az öregségi nyugdíj legkisebb összege 2008 óta nem emelkedett, ma is 28 500 forint.

A következmények súlyosak!

1) **A nyugdíjasok nagy többsége nehezen él meg a nyugdíjából, a relatív elszegényedés tömeges méreteket öltött az elmúlt tíz évben.** A KSH már évek óta (2015-től) nem számolja ki a létminimum összegét, de a Policy Agenda publikálja¹ számításait, legutóbb a 2019-es létminimum értékére vonatkozó becslését. Eszerint a létminimum egy fogyasztási egységre (gyerekszámmal korrigált egy fő) számított átlagos értéke havonta 101 398 forint volt. Ugyanez a nyugdíjas háztartások esetében 91 258 forint, amiből az élelmiszerre jutó kiadások 24 843 forintot tettek ki, miközben a társadalmi minimum² 129 800 forint volt. **Több mint félmillió nyugdíjas kevesebb nyugdíjat kap nemcsak a társadalmi, hanem a létminimumnál is.** Ők azok, akiknek a helyzete ma kilátástalan.³ A területi különbségek azonban még az átlagokban is nagyok. Az átlagnyugdíj 2020 decemberében 143 819 forint⁴, a mediánn nyugdíj⁵ 127 470 forint, és bár Budapesten az öregségi átlagnyugdíj meghaladja a 154 ezer forintot, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élők átlagnyugdíja nem éri el a 116 ezer forintot.

2) **2013-ban a nyugdíjjarulék-plafon eltörlésével és a valorizációval a Fidesz-KDNP-kormány a végletekig kiélezte a különbségeket a nyugdíjasok között, az alacsony és a magas nyugdíjak eltérése a többszörösére nőtt.** Az évenkénti nyugdíjemelések ezeket a különbségeket tovább növelték. **2021 januárjában 70-szeres a különbség a néhány kiugróan magas nyugdíj és a legszegényebbek nyugdíjának emelése között.**⁶ A minimálnyugdíjas a 2021-es nyugdíjemeléssel évi alig több mint tízezer forint pluszt kap, míg a csillagászati nyugdíjon lévő több mint 700 ezer forintot. A

¹ <https://policyagenda.hu/elemezsek/tarsadalom/2020/letminimum-2019-elozetes-adatok/#.X5sO2ohKhPY>

² Azt az értéket fejezi ki, amely szerény fogyasztási szintet jelent, az alapvető szükségletek kielégítésén felül, racionális gazdálkodás mellett olyan javak és szolgáltatások fogyasztására nyújt lehetőséget, amelyek a gazdasági, társadalmi, kulturális fejlettség adott szintjén már tömegigénnyé váltak. Ez a minimum némi átcsoportosítási, tartalék lehetőséget is ad rendkívüli esetekre.

³ <https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/component/weblinks/category/40-dokumentumok/37-kiadv%C3%A1nyok/148-%C3%A1llom%C3%A1nystatisztikai-adatok.html?Itemid=101>

⁴ Az átlagnyugdíj az összes kifizetett nyugdíj összegének és az e nyugdíjban részesülők számának a hányadosa.

⁵ A mediánn nyugdíj, az a nyugdíj összeg, aminél ugyanannyian kapnak kevesebbet, mint többet.

⁶ 24.hu Tamásné Szabó Zsuzsa írása, 2020.12.29-én

százalékosan meghatározott nyugdíjemelés azoknak a kisnyugdíjasoknak jelenti a legkevesebbet, akik amúgy is csak tengődnek.

3) Magyarországon 2 028 758 öregségi nyugdíjas volt 2020-ban (Melléklet). Közülük:

- a minimálnyugdíj, azaz 28 500 forint alatti ellátást 17 599 fő kapott, gyakorlatilag mindegyikük olyan magyar időarányos résznyugdíjas, akinek más országból származó nyugdíja is van az EU/EGT koordinációs rendeletei vagy kétoldalú szociális biztonsági megállapodások alapján.

- 28 500 és 50 ezer forint közötti nyugdíjat 21 692 fő kap, egyharmaduk Magyarországon is szolgálati időt szerzett időarányos résznyugdíjas, a többség azonban ténylegesen ilyen kicsi nyugdíjat kap, mert életük során nagyon rövid szolgálati időt szereztek, és főleg nagyon alacsony kereset után fizettek nyugdíjjárulékot. Az ő helyzetük érdemi javításával mielőbb foglalkozni kell, ahogy a következő két kategóriával is.

- 50 ezer és 100 ezer forint között 397 373-an,

- 100 ezer és 150 ezer forint között kapnak 782 031-en. Az átlag alatti nyugdíjjal rendelkezők száma így 1 218 695 fő.

- 150 és 200 ezer forint közötti nyugdíjat 429 111 fő kap.

- 200 és 300 ezer forint közötti nyugdíjat 303 055 fő kap. Az átlag feletti (150 ezer forintot meghaladó) nyugdíjak mögött hosszú – jellemzően 40 évnél hosszabb – szolgálati idő és az átlagkeresetet általában mindvégig meghaladó olyan személyes kereset, jövedelem áll, amely után az érintett folyamatosan fizette a nyugdíjjárulékot.

- 300 ezer forint felett 75 897-en kapnak nyugdíjat. A kiemelkedően magas nyugdíjak mögött jellemzően 50 évi vagy azt meg is haladó szolgálati idő és a karrier során mindvégig a járuléklafont elérő vagy meghaladó, a járuléklafon nélküli években pedig kiemelkedően magas jövedelem társul, folyamatos járulékfizetés mellett.

4) 2010-ben 26 ezren voltak az idős emberek közül, akik a legalacsonyabb jövedelmi tizedbe tartoztak, 2019-ben már majdnem 270 ezren derül ki a KSH legutóbbi statisztikai évkönyvéből, amely 2020 decemberében jelent meg. A KSH felmérése alapján a legszegényebb jövedelmi ötödbe tartozó nyugdíjasok úgy látják, legalább 50 ezer forintra van szükség még a nagyon szűkös megélhetéshez is. Ugyanebben a csoportban a

nagyon jó élethez legalább 187 ezer forintos jövedelmet tartanak elegendőnek. Köszönőviszonyban sincs tehát a minimális nyugdíj összege, se a közel félmillió öregségi nyugdíjas tényleges ellátásának mértéke azzal, ami a nyugdíjasok 80%-a szerint a nagyon szűkös megélhetéshez szükséges. Az pedig, hogy akár legszegényebb nyugdíjasok is mekkora összeget gondolnak elégnek egy jó életszínvonalhoz, már messze van több, mint egy millió idős tényleges ellátásának összegétől. Az időskori létbizonytalanságot mutatja, hogy a nyugdíjasok jövedelmi szegénysége több, mint duplájára nőtt 2010-től 2019-ig: 4,6%-ról 14,3%-ra.⁷

5) A nők helyzete bizonyos tekintetben még a férfiakénál is rosszabb, átlagosan 18 ezer forinttal alacsonyabb összegű ellátást folyósítanak nekik, mint a férfiaknak. A nemek közötti különbség a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek arányában, a 65 év felettieknél is megmutatkozik: ez a férfiaknál 18,2%, a nőknél 19,1%. Az csak látszólag kedvező, hogy a nők özvegyi nyugdíja magasabb – a nők 76 ezer forintos özvegyi nyugdíja duplája volt a férfiakénak –, ami azonban a nemek közötti aktívkorai bérkülönbségüknek és a férfiak átlagosan hosszabb foglalkoztatási idejének tudható be. A nők hátrányos helyzete kihat az egész nyugdíjas társadalomra, mert a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők 62%-át teszik ki a nők, akiknek a férfiakéhoz képest magasabb aránya a legtöbb ellátástípusnál megfigyelhető, és különösen kiemelkedik a főellátásként kapott özvegyi nyugdíjak esetében (94%). Az új nyugdíjmegállapítások között tovább növekszik arányuk; minden ötödik friss nyugdíjas a „Nők40” kedvezményrel nyugdíjba menők közül kerül ki. A „Nők40” jogosultság alapján járó öregségi nyugdíjban részesülők száma – 6%-kal emelkedve – 2020-ban elérte a 298 ezer főt. Azonban a Fidesz-KDNP döntése értelmében csak 65 éves koruktól jogosultak özvegyi nyugdíjra, és ha férjük több, mint 10 éve akkor már halott, akkor elvesztik végleg jogukat az özvegyi nyugdíjra.

6) A rokkantellátás 2012-től megszűnt nyugdíjszerű ellátás lenni és a járadék átalakítása súlyos anyagi veszteségekkel járt az érintettek számára. Emellett az állapot-felülvizsgálat szabályainak módosítása miatt sokan névleg enyhébb egészségkárosodási besorolásba kerültek, ami kisebb összegű ellátással jár, holott az állapotuk ténylegesen mit sem változott. Ez volt az egyik döntő lépés, ami lehetővé tette – a magán-nyugdíjpénztári vagyon kizsarolt államosítása mellett – a Nyugdíjbiztosítási Alap egyensúlyba

⁷ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zaa007.html

hozását, ám ettől még az érintettek ellátási szükséglete nem szűnt meg. Ellenkezőleg, problémáik súlyosbodtak, csak már nem a nyugdíjkassza illetékességi körébe tartoznak. E változásokat az Alkotmánybíróság 2018-ban (nagy nehezen) alaptörvény-ellenesnek minősítette, miután a strasbourgi emberi jogi bíróság kimondta az emberi jogi egyezmények megsértését. Az Országgyűlés 2019 március végéig kapott határidőt az emberi jogokkal összhangban álló jogszabály-módosításra, de azóta sem történt semmi ez ügyben.

7) **A nyugellátás biztosítási jellege az alaptörvény elfogadásával kezdődően gyengült, s ez folytatódott a társadalombiztosítási járulék szociális hozzájárulási adóvá történő átnevezésével. 2010 után a Fidesz-KDNP-kormány a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer védelmi szintjét, a befogadott társadalmi kockázatot csökkentette, és formálissá tette a Nyugdíjbiztosítási Alapot. A szociális hozzájárulási adót külön törvény szabályozza, emellett a beszedett összeg megosztását a nyugdíj és az egészségügyi alap között a tárgyévi központi költségvetési törvény határozza meg, amit a kormányzat teljesen önkényesen alakíthat. A munkáltatók által befizetett szociális hozzájárulási adó kulcsának fokozatos csökkentése szűkítette és tovább szűkíti a nyugdíjalap bázisát is.**

8) **Az ellátórendszert működtető igazgatási rendszer is károsultja lett az átgondolatlan, az ügyfelek érdekeit sértő "átrendezéseknek". A különböző néven futó, a nyugdíjügyvitelre káros, három–négyévente (2011, 2015, 2018) ismétlődő, gyakorlatilag névtáblacserével járó feladatköri és szervezeti változtatások alapvetően a politikai klientúra elhelyezését szolgálták. Az átláthatóság csökkent, a működési költségek nőttek, miközben az ügyintézés szakmai színvonala és az ügyfélbarát jogszolgáltatás színvonala csökkent. A kormányhivatal járási kirendeltségeibe delegált feladatokat lehetetlen volt ellátni. Káosz és óriási hátralék alakult ki, hisz se a személyi, se a tárgyi feltételek nem voltak mindenhol adottak, vissza is kellett telepíteni a nyugdíjügyintézés a kormányhivatalokba. Ennek következményeként a nyugdíjigazgatáson belül megszűnt a II. fokú eljárás (fellebbezés), és a határozat elleni fellépés csak a direkt bírói út igénybevételével lehetséges, ami képtelen helyzeteket eredményez, főleg a szigorú eljárási feltételek miatt.**

Igazságos nyugdíjakat!

A fiataloknak is legyen majd nyugdíja

A Magyar Szocialista Párt a nyugdíjrendszer átalakítását javasolja, hogy a mai aktívkorúaknak, vagyis a fiataloknak és a középkorúaknak kiszámítható és tisztességes nyugdíja legyen. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerre az MSZP úgy tekint, mint egy sok évtizedre szóló társadalmi szerződésre, amely biztosítja a keresőképeség elmúlása miatt kieső jövedelem jelentős részét, és csökkenti, sőt, ha lehet, megszünteti az időskori szegénységet. A nyugdíjrendszer átfogó átalakítását emellett elkerülhetetlenné teszi a demográfiai helyzet kedvezőtlen alakulása, a már jelenleg is érzékelhető és várhatóan fokozódó strukturális munkaerőhiány. Mindez olyan új nyugdíjfilozófiát kíván, amelyet csak egy átfogó társadalmi, gazdasági stratégia keretében célszerű kimunkálni, figyelemmel az elvárt nyugdíjszintre és a lehetséges nemzetgazdasági kiadásra, valamint a rendszer stabilizációjára. A nyugdíjrendszernek ugyanis kiszámíthatónak kell lennie, és azt csak ritkán szabad módosítani, ezért kormányokon átívelő megoldásra van szükség.

A 2024-ben bevezetendő nyugdíjrendszernek társadalmi és pénzügyi érdekek egyensúlyának kialakításával képesnek kell lennie a szociális biztonság megteremtésére, pénzügyileg fenntartható módon. Azt javasoljuk, olyan nyugdíjrendszert építsünk, amely kiszámítható rendszerben garantálja a ma aktív dolgozóknak, hogy nyugdíjasként tisztességes körülmények között és lehetőleg gazdasági függetlenségben éljenek majd idős korukban. Abból indulunk ki, hogy a nemzedékek között és a generációkon belül érvényesülnie kell a szolidaritásnak, de elvárható az is, hogy az állam különböző eszközökkel ösztönözze a nyugdíjcélú megtakarításokat.

A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy 2022-ben a nyugdíjrendszer teljes körű elemzése, modellezése kezdődjön meg. 2023-ra készüljön el szakmai közegben megvitatható koncepció, majd ezt követően kerüljön sor a társadalmi nyilvánosság előtti megmérettetésére. Az elemzés keretében célszerű döntést hozni, a különböző módosítások (például degresszív kereset beszámítás, nyugdíj skála esetleges változtatása) időpontjáról, menetrendjéről.

A mai nyugdíjasok érdekében viszont azonnali korrekcióra van szükség

2023-tól olyan azonnali korrekciókra is szükség van, amelyek elmaradása tovább torzítaná a meglévő nyugdíjrendszert. Ezek a módosítások a hatályos nyugdíjformula részei, ezért rendszerszerű ellentmondást nem okoznának, az éves nyugdíjemelésekkel együtt a GDP 10%-t felhasználva fedezetük biztosítható.

1) A Magyar Szocialista Párt nem tartja indokoltnak az öregségi nyugdíjkorhatár további emelését, azt viszont javasolja, hogy az lefelé rugalmas legyen, ahogy felfelé egyébként a versenyszférában már régen az.

• A mindenkire vonatkozó, lefele is rugalmas általános megoldás célszerűen olyan legyen, amely tekintettel van az aktívak eltérő élethelyzetére, érdekére és a tényleges nyugdíjazási korcentrumhoz kötődő követelményre is. Azt javasoljuk, hogy 2022-ben kerüljön meghirdetésre és 2023-tól alkalmazásra az ellátás csökkentésével járó rugalmas korhatár. A csökkentés mértékét hatás-és egyéb vizsgálatok, elemzések után célszerű meghatározni, úgy, hogy azok a nők, akiknek legalább 40 évi jogosultsági időt szereztek, a továbbiakban is csökkentés nélkül az általános korhatár elérése előtt nyugdíjba vonulhassanak. Szemben a mai helyzettel viszont jogosultak legyenek özvegyi nyugdíjra is férjük halála után!

• A közszférában ma a felsőoktatás kivételével azonban kötelező a korhatár eléréseivel nyugdíjba menni; csupán az egészségügyben és a közoktatásban lehet kivételt tenni, de ott is csak miniszteri engedéllyel. Azt javasoljuk viszont, hogy felfelé is legyen rugalmas a nyugdíjba vonulás a közszférában is. Ugyanakkor a meghatározott „állami jogviszonyokban” dolgozók (orvosok, tanárok és mások) is dolgozhassanak nyugdíjuk folyósítása mellett, hiszen a többi nyugdíjas, beleértve a most közalkalmazotti jogviszonyát elvesztő is dolgozhat a nyugdíja folyósítása mellett mindenféle engedély nélkül.

2) A Magyar Szocialista Párt javasolja a szolgálati idő töredék évének nyugdíjban való elismerését annak hosszával arányosan. Ma a megszerzett szolgálati időnek az egész éven felüli része (a töredékév), még, ha az 364 nap is, a nyugdíj összegét nem növeli. A mai nyugdíjrendszer a szolgálati időt napokban veszi számításba és összegezi az aktív életút egészére, ugyanakkor a nyugdíj összegének kiszámításánál a töredékévet figyelmen kívül hagyja.

3) A Magyar Szocialista Párt a nyugdíjmegállapításnál a jelenlegi kirívóan nagy különbségek számottevő mérséklését javasolja a járuléklafon „visszaépítésével”, és a degresszió növelésével a 2022 utáni keresetekre. Nem tartjuk a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer feladatának a kiugróan magas keresetek befogadását.

4) Az MSZP azt javasolja, hogy 2023-tól a teljes jogú öregségi nyugdíjminimum érje el az adott esztendei nettó minimálbér 50%-át. 2023-ban várhatóan így a nyugdíjminimum 65-70 ezer forint lesz. A korábban megállapított ennél alacsonyabb nyugdíjakat is szociális jellegű kiegészítéssel – differenciált egyszeri nyugdíjemeléssel – ki kell pótolni erre az összegre. Azoknál, akik megélhetését így sem biztosítja a nyugdíja, a jövedelmet a szociális ellátórendszernek kell pótolnia, mint ahogy erről szociálpolitikai tézisekben javaslatot tettünk. Ennél kisebb teljesjogú öregségi nyugdíjat ne lehessen megállapítani később, de a különböző okból megállapított résznyugdíjak lehetnek ennél alacsonyabb összegűek is (jellemzően ilyen, ha valaki több országból kap nyugdíjrészt). Hosszabb távon, a teljes jogú öregségi nyugdíjminimum ne lehessen kisebb a nettó minimálbér 60%-nál, és azt képviseljük, hogy az EU-ban legyen minimális nyugdíj, amelynek összege minimum 300 euró legyen.

5) A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a rokkantak ellátását soroljuk be újra a nyugellátás körébe, egyúttal kárpótolva mindazokat, akiket az alaptörvény-ellenes korábbi döntés miatt anyagi kár ért. A rokkantellátások meghatározásánál vegyék figyelembe a szolgálati időt és a keresetet. Ugyanakkor szükséges a foglalkoztatási rehabilitáció elérhetőségét és nivóját biztosítani. A munkaadókat célirányos adó- és járulékcsökkenéssel javasoljuk ösztönözni a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek nagyobb arányú foglalkoztatására. A rokkantsági ellátásra való jogosultság a foglalkoztatás esetén ne akkor szűnjön meg, ha az érintettnek három egymást követő hónapban meghaladja a munkából származó jövedelme a minimálbér 150 százalékát, hanem a viszonyítási pont a garantált bérminimum legyen.

6) A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a munkáltatói járulék (szociális hozzájárulási adó) a munkavállalók által fizetett járulékkal azonos mértékű legyen. Elfogadhatatlan, hogy az egészségügyi ellátás, a nyugdíj és munkanélküliek ellátására rendelkezésre álló alap egyre inkább csak a munkavállalókat terhelje. 2017 óta a Fidesz-KDNP kormány gyors ütemben

csökkenti a munkáltatói szociális hozzájárulás kulcsát: 2016-ban még 27% volt, 2020 júliustól már csak 15,5%, miközben a munkavállalónak változatlanul 18,5%-t kell fizetnie. Indokoltnak tartjuk, hogy legalább ennyit fizessen a munkáltató is.

Igazságosabb évenkénti nyugdíjmelést!

A Magyar Szocialista Párt álláspontja, hogy a kialakult ellentmondások feloldása érdekében az évenkénti nyugdíjmelés igazságosabb legyen. A nyugdíjasok jelentős része nehéz anyagi helyzetben és rossz lelki állapotban van. A Fidesz-KDNP kormány által gyakorolt inflációkövető indexálás a reálbér-növekedés idején a nyugdíjasok rovására rendezte át a jövedelmeket, mert a nyugdíjasok nem részesültek a gazdaság növekvő eredményeiből. A széles körben kritizált módszer a nyugdíjknál két problémát okozott: az átlagos nyugdíjasok jövedelme egyre jobban elmarad az átlagos dolgozókétól (a nyugdíjak relatív értéke a bérekhez képest nagyon lemarad), és a régi nyugdíjak egyre jobban elmaradnak az újaktól.

1) A Magyar Szocialista Párt 2023 januárjától az évenkénti nyugdíjmelés vegyes indexálásának bevezetését javasolja, amely az infláció mellett figyelembe veszi a nettó keresetek növekedését is. Az úgynevezett svájci indexálásra való áttérés, amelynek során 50%-kal veszik figyelembe a nyugdíjas fogyasztói kosárral számított inflációt és ugyanilyen arányban a keresetek nettó emelkedésének indexét, lehetővé teszi, hogy a nyugdíjak és a nettó keresetek aránya meghatározott keretek között maradjon.

2) A nyugdíjak arányában történő (százalékos) mai évenkénti nyugdíjmeléssel a szegény még szegényebb, a gazdag még gazdagabb lesz és ezen az öregségi minimumnyugdíj általunk javasolt emelése csak részben segít. A járulékplafon megszűnése, az egykulcsos személyi jövedelemadó miatt a nettó keresetek közötti különbségek jelentős növekedése és az utóbbi 3-4 év érdemi bérnövekedése miatt ugyanis egyre nagyobb különbségek alakultak ki a nyugdíjak között. Idővel ezek a különbségek tovább növekednek, ami szétszakítja a nyugdíjastársadalmat.

A Magyar Szocialista Párt javasolja, hogy mindenki kapja meg az inflációnak megfelelő emelést a nyugdíjának arányában, az afeletti részt, vagyis a béremelkedés alapján járó nemzetgazdasági összeget viszont egyenlően osszák el a nyugdíjasok között. Így minden nyugdíjas – az átlag

feletti is – jogosultak a nyugdíjuk reálértékének, azaz a korábbi fogyasztásuk megőrzésére. Viszont a gazdasági növekedés eredményeiből egyenlő összegben részesülve, az alacsony nyugdíjjal rendelkezők százalékosan az átlagnál nagyobb, a magas nyugdíjjal rendelkezők az átlagnál alacsonyabb mértékben részesülnek.

Más megoldás is felmerült, nevezetesen az, hogy az alacsony nyugdíjak felzárkóztatása érdekében átmeneti időre (3 évre):

- minden nyugdíjas azonos összegű nyugdíjemelést kapjon. A 2021. évi 144 ezer forint havi átlagnyugdíjjal, 3% nyugdíjemeléssel számolva 148 500 ezer forintig többet kapnának a nyugdíjasok és csak a felett lenne alacsonyabb az emelés. A legalacsonyabb nyugdíjak esetében valamivel több, mint 4 ezer forint lenne a többlet, a legmagasabb nyugdíjak esetében -havi 500 ezer forint esetében- mindösszesen 11 ezer forint lenne a veszteség.

- A nyugdíjak növekedésének legkisebb összege az átlagnyugdíjra jutó emelés, míg a felső határ az átlagnyugdíj háromszorosára jutó összeg legyen. Ha a nyugdíjemelés mértéke 2021-ben 3%, 144 ezer forintos havi átlagos nyugdíjjal számolva a legkisebb emelés 4 320 forint, míg a maximuma 12 960 forint lenne. Ez azt jelenti, hogy a 100 ezer forinttal rendelkező nyugdíjas 4,3%-os, míg az 432 ezer forinttal rendelkező 3%-os emelésben részesül.

3) A Magyar Szocialista Párt azt is javasolja, hogy minden nyugdíjas számára azonos összegű legyen az úgynevezett „13. havi nyugdíj”, ami egy, a nyugdíjrendszertől független társadalmi juttatás. Bevezetése csökkenti a nyugdíjak általános lemaradását a bérekhez képest, és ha összege azonos, akkor érdemi segítséget jelentene az alacsony nyugdíjak esetén, és gátolná az egyre erősebb polarizálódást is.

A nyugdíjasokat szolgáló nyugdíjbiztosítási igazgatást

A Magyar Szocialista Párt azt javasolja, hogy a nyugdíjügynek társadalompolitikai jelentőségéhez és gazdasági-pénzügyi súlyához igazodóan elkülönült és egységes igazgatási rendszere legyen. Ebben az országos hatáskörben eljáró központi nyugdíjbiztosító (hivatal) az igazgatás szakmai gazdája, felelőse, a nyugdíjalap kezelője. A nyugdíjmegállapítás és a nyugdíjfolyósítás ügyviteli, szakmai feladatai egységet képeznek, hiszen ezer szállal kötődnek egymáshoz. A nyugdíjbiztosítás központi hivatalának kihelyezett egységeiben, a megyékben teljeskörű nyugdíj-elbírálási feladatokat lássanak el, indokolt esetben további kirendeltségeken külön

igényfelvétellel, szakmai tanácsadással segítsék az ügyfeleket. A nyugdíjfolyósítást és azzal összefüggő egyéb feladatokat pedig a központ nyugdíjfolyósító szervezete lássa el, megteremtve a szakmai és szakigazgatási egységet az ügyvitelt támogató korszerűsített informatikai programok segítségével.

Melléklet: A nyugdíjak megoszlása 2020-ban

Havi nyugdíj	Jogosultak	Külföldről is jogosultak
28 500 alatt	17 599	17 020
28 500-49 999	21 692	8 621
50 000-99 999	397 373	17 058
100 000-149 999	782 031	12 280
150 000-199 999	429 111	5 639
200 000-299 999	305 055	3 990
300 000-399 999	58 521	961
400 000-499 999	12 813	270

500 000-999 999	4 457	142
1 000 000-1 999 999	95	8
1 999 999 felett	11	0
Összesen	2 028 758	65 989